

ROZWAŻANIE (20) sb n

o oraz drugie a jasne, pierwsze a oraz e pochylone (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

sg N rozważanié (12); -é (2), -(e) (10). ◇ G rozważaniã (1). ◇ D rozważaniu (1). ◇ A rozważani(e) (3). ◇ I rozważani(e)m (1). ◇ L rozważaniu (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w. s.v. rozważyć.

1. Merytoryczne ocenianie [czego] (1) :

Wyrażenie: »pilne rozważanie« (1): Ten tedy obyczaj pilnego rozważania wotow [*mos ponderandi sentientias*]/ łacno otrzyma mieyfce w zgromádzieniu ludzi/ ktorzi chcą rozumu vzywác/ á nim się fprawowác. *ModrzBaz* 29v.

2. Myślenie, rozmyślanie, zastanawianie się, dociekanie; *consideratio, contemplatio Mącz, Calep, Cn; speculatio Mącz, Calep; reputatio Mącz, Cn; circumspectio, commentatio, meditatio, theorema Calep, Cn; dispicientia, theoria, versatio Mącz; animadversio, pensitatio, solutio Calep; excogitatio, dispectus, examinatio, perpensatio, ratiocinatio Cn* (17) : *Reputatio*, Rozważanie rozmyślanie/ też powagá. *Mącz* 333c, 443c, 486d; *Calep* 251b, 771b.

rozważanie kogo, czego (4): *BiałKat* 271; Tãm [w swawolnym cie] leniŃstwo/ oŃpálŃthwo/ á tu zálie czuynoŃc á pilne rozważanie czáfow/ áby nigdy dármó á Ńzpetną fuzá nie wychodziły. *RejZwierc* 122; Druga iŃz z Ńercá ludzkiego wŃpominánie gęŃŃŃze ná Bogá y rozważanie dobrodziefŃw iego wykráŃc y wybić chcą. *SkarŻyw* 301; *Phil G*.

rozważanie czyje (2): Paweł vŃlifawŃzy zadrzwiamj czudne rozŃwiázanie [*lege*: rozważanie; *lekcja*: rozwiázanie *mniej prawdopodobna*] Kupczowo dobrze mu thulŃi y mowj ku KofzmuŃŃowij *RejKup* p6; iáká wielká rádoŃc y iáká pociechę on vbogi ftárzec s tego odnieŃc muŃiaŃ/ to iuŃ ia twemu rozważaniu poruczám. *RejZwierc* 199.

W połączeniu szeregowym (1): SŃlyŃzaŃeŃ iuŃ tę pociefzliwá Ewányeliá/ y ty wdzięczne Ńłowá Pána Ńwego/ ktoremi tu raczył rozmawiac s tymi zwolenniki Ńwemi/ y ktore káŃdemu wiernemu Ńwemu ná pámieć á ná rozważanie/ y ná pilne rozŃczytánie zoŃtháwić raczył. *RejPos* 174.

Wyrażenia: »pilne rozważanie« [*szyk* 3:1] (4): *Dispicientia*, Pilne rozważanie/ *Rozpráwá/ Rozrzádenie/ Opátrzenie*. *Mącz* 405d, [407]a; *RejZwierc* 122; *Phil G*.

»rozważanie na umyŃle« = *theoria Mącz; commentatio, speculatio, theorema Calep* [*szyk* 1:1] (2): *Theoria*, latine *speculatio*, Rozważanie ná vmyŃle/ rozum. *Mącz* [454]c; *Calep* 1064a.

Szeregi:»baczenie, (i) rozważanie« (2): *Calep* 246b; Bo iŃ Pan Bog wŃzechmogácy/ będac nawyŃŃlzá mądroŃciá/ zwyŃł rzadko mowić/ y tylko rzeczy ŃwiętoŃliwe y potrzebne: ták ten kto z báczeniem y rozważaniem pilnym rzeczy *nouit tacere, proximus est Deo*. *Phil G*.

»rozważanie i rozsądzanie« (1): O gdyćby proŃty chléb thám przyjmowano/ y tákże proŃté wino pito/ cóŃzby pothym rozważaniu/ y rozŃzádzaniu człowiekowi Ńámego Ńiebie *BiałKat* 271.

3. Rozpatrywanie, rozsądzanie (1) :

Wyrażenie: »rozważanie sprawiedliwoŃci« (1): *mendaces filij hominum in Ńtateris* [...] Ńynowie ludŃci Ńá kłámliwi przy rozważaniu ŃprawiedliwoŃci *WróbŻoŃt* 61/10.

4. *Przedstawianie do zastanowienia się, napominanie (1)*: [Ażeby [...] chwałę Bożą/ a potom swoy właŃny doczeŃny a wieczny powod [...] s pilnoŃcią ym nawięŃzłą roŃwafzali/ a w takowem roŃwafzaniu [...] tak Ńię zachowali *UstKoŃciel* b4.]

rozważanie czyje (1): *RejZwierc* 77v *cf* *Wyrażenie*.

Wyrażenie: »roztropne rozważanie« (1): Ale nie ták áby Ńie Ńrożyć miał iáko kát/ ále iego nadobne vpominánie á roŃtropne rozważanie/ choćby teź było y s pogroźkám iákiemi/ tedy pożytecznieyŃe iefth niźli owego co wytráfka wŃytko iáko grom y s pámięci y z obyczáiw ludzkich. *RejZwierc* 77v.

Szereg: »upominanie a rozważanie« (1): *RejZwierc* 77v *cf* *Wyrażenie*.

Synonimy: 2. *obaczanie, przemyŃlanie, przemyŃlowanie, przypatrowanie, przypatrowanie się, rozbieranie, rozmyŃlanie, rozmyŃlawanie, roztrząsanie*; 4. *napominanie, przestrzeganie*.

Cf **POWAŻANIE, ROZWAŻAĆ**

RS, ALKa